

Przygotowanie konspektu tematu własnego. Poradnik dla uczniów

Jeśli masz już wybrany i sformułowany temat własny, zabierz się za przygotowanie konspektu, czyli szczegółowego planu prezentacji tematu własnego.

W jakim celu powstaje konspekt?

- Dzięki niemu komisja egzaminacyjna zapoznaje się z Twoim tematem własnym.
- W konspekcie wyznaczasz obszary, w których chcesz się poruszać i o których chcesz mówić podczas egzaminu.
- Nadajesz ramy tematowi i wskazujesz, w jakich obszarach wiedzy czujesz się najpewniej.
- Prezentujesz, jak postrzegasz i jak rozumiesz temat.

Napisanie konspektu nie jest jedynie wymogiem formalnym. Ma pomóc komisji egzaminacyjnej w poznaniu Ciebie i tego, co chcesz zaprezentować. Ma pomóc też Tobie – podczas pisania konspektu okazuje się, czy temat własny jest odpowiednio sformułowany i czy nie został na przykład ujęty zbyt szeroko. Dobry konspekt stanowi narzędzie wspierające Twoje wystąpienie.

Co trzeba zrobić, aby konspekt rzeczywiście pomagał podczas egzaminu?

Jak napisać dobry konspekt? Zapraszam do lektury poradnika!

Jak napisać dobry konspekt?

Zacznij od przedstawienia siebie i swojego tematu

Podobno najtrudniej jest zacząć, ale w przypadku konspektu to akurat jest najprostsze. Przede wszystkim musimy wiedzieć, kto jest autorem konspektu: **w prawym górnym rogu** umieść swoje imię i nazwisko, klasę i nazwę szkoły. Teraz nadaj konspektowi tytuł – przedstaw pełne brzmienie tytułu tematu własnego – i umieść go na środku.

Początek pracy może wyglądać tak:

Jan Kowalski
klasa III A
I LO im. Króla Jana III
w Sopocie

Autoportrety Rembrandta

- I Dawne i współczesne teorie na temat dużej liczby autoportretów w twórczości Rembrandta:
 - a. wizja romantyczna – malarz rejestrujący i uważnie studiujący swoją twarz oraz przeżycia;

Plan wypowiedzi – jasno, zwięźle i na temat

Zastanów się, jak chcesz przedstawić swój temat i jaki jest cel prezentacji tematu. Podziel temat na zagadnienia: część główna konspektu powinna być ujęta w punkty, które będą grupować najważniejsze zagadnienia tematu – tworzyć szkielet Twojej wypowiedzi i nadawać jej kierunek i porządek. Do uszczegółowienia mogą Ci posłużyć podpunkty, dzięki którym dowiemy się, jak będziesz chciał rozwinąć poszczególne punkty i które aspekty omawianych zagadnień wydają Ci się najważniejsze.

Na tym etapie nie piszesz wypracowania, ale tworzysz zarys, schematyczny szkic wypowiedzi. Nie stosuj zdań wielokrotnie złożonych, zastąp je zdaniami pojedynczymi albo równoważnikami zdań, nawet w formie haseł. Zbyt szczegółowe opisy, nadmierne rozwinięte punkty i podpunkty lub bardzo rozbudowane akapity mogą zakłócić klarowność przekazu. Na rozwinięcie tematu będzie czas podczas wypowiedzi ustnej. To wtedy będziesz mógł się wykazać szczegółową wiedzą. Ale zarówno podczas oceny samego konspektu, jak i wypowiedzi ustnej oceniana będzie przejrzystość i logika, a także umiejętność rozróżniania informacji ogólnych od szczegółowych.

Porównaj przykładowe fragmenty planu wypowiedzi. Która wersja bardziej odpowiada formie konspektu?

WERSJA A

I Dawne i współczesne teorie na temat dużej liczby autoportretów w twórczości Rembrandta:

- a. wizja romantyczna – malarz rejestrujący i uważnie studiujący swoją twarz oraz przeżycia;
- b. wizja współczesna – świadoma produkcja stanowiąca element reklamy warsztatu i jego stylu;
- c. dawne i współczesne teorie na temat liczby malarskich, graficznych i rysunkowych wizerunków malarza.

II Funkcje autoportretów w twórczości Rembrandta:

- a. „tronies” – szkice typów ludzkich i stanów emocjonalnych, np. „Autoportret” (studium światła), 1628, Rijksmuseum w Amsterdamie;
- b. autoportrety – popisy erudycji i umiejętności malarskich, reklama pracowni i samego Rembrandta, np. „Autoportret w wieku 34 lat”, 1640, National Gallery w Londynie;
- c. autoportrety – dzieła dla kolekcjonerów, np. „Autoportret”, 1668–69, Gallerie degli Uffizi, Florencja;
- d. „autoportrety” mistrza autorstwa uczniów – element edukacji i strategia rozpropagowania stylu pracowni, np. „Portret Rembrandta” nieznanego malarza ok. 1650, National Gallery of Art, Waszyngton.

WERSJA B

- I Istnieje wiele dawnych i współczesnych teorii na temat dużej liczby autoportretów w twórczości Rembrandta (ur. 1606 w Lejdzie, zm. 1669 w Amsterdamie).
- a. Wedle wizji romantycznej Rembrandt był malarzem rejestrującym i uważnie studiującym swoją twarz oraz przeżycia.
 - b. Według współczesnej koncepcji tworzone przez Rembrandta autoportrety były świadomą produkcją, która miała stanowić element reklamy jego warsztatu i stylu.
 - c. Autoportrety Rembrandta powstawały w różnych technikach artystycznych. Wśród wizerunków artysty można wymienić realizacje malarskie, graficzne i rysunkowe.
- II Autoportrety w twórczości Rembrandta pełniły różnorodne funkcje, które można omówić na licznych przykładach.
- a. Określeniem „tronies” nazywano półfigury, popiersia lub głowy będące szkicami typów ludzkich i stanów emocjonalnych. Jednym z takich dzieł jest „Autoportret” (studium światła) namalowany w 1628 (Rijksmuseum w Amsterdamie).
 - b. Autoportrety można także traktować jako popisy erudycji i umiejętności malarskich, lub nawet reklamę pracowni i samego Rembrandta, np. „Autoportret w wieku 34 lat”, 1640, National Gallery w Londynie...

Już chyba widzisz, że im konspekt bardziej klarowny (wersja A), tym lepiej go się czyta i łatwiej z niego wyłuskać najważniejsze informacje. W konspekcie nikt nie oczekuje wypracowania, a tylko krótkich, konkretnych informacji dotyczących Twojego tematu własnego.

Czy na pewno wiesz, o czym dokładnie chcesz pisać?

Dobry plan wymaga zrozumienia tematu. Jeśli czujesz się swobodnie w obrębie własnego tematu, nie będziesz mieć problemu z wyróżnieniem jego najważniejszych zagadnień i stworzeniem dobrego konspektu. Wykaż się jednak wstrzemięźliwością i nie opisuj podpunktów szczegółowo.

Pamiętaj, że na eliminacjach centralnych nie będziesz prezentować całego tematu własnego. Jurorzy zadadzą Ci pytania na podstawie konspektu – wybiorą pewne zagadnienia, na temat których będziesz się wypowiadać. Pomyśl o tym już na etapie pisania konspektu – sformułuj punkty konspektu tak, aby każdy był interesujący, dobrze opracowany i stanowił samoistną, ciekawą prezentację.

Jeśli podczas pisania konspektu okaże się, że trudno Ci sformułować punkty i podpunkty, to niewykluczone, że np. temat jest zbyt szeroki lub zbyt wąski. Pamiętaj, że dobry konspekt porządkuje wiedzę i ułatwia przygotowanie się do prezentacji. Potraktuj napisanie konspektu jako przygotowanie pomocy dla siebie samego. Narzucone ograniczenie i konieczność ujmowania myśli w sposób skrótowy i schematyczny sprawi, że każde zdanie czy wyrażenie będzie bardziej przemyślane.

Chaos, zła czcionka i krzyk wrogami dobrego konspektu

Konspekt powinien być uporządkowany, jego punkty powinny stanowić zgrabną całość. Chaotyczny konspekt może zapowiadać chaotyczną wypowiedź lub nieuporządkowaną wiedzę. To również jest element Twojej prezentacji – pytania będą dotyczyły tylko części tematu własnego, ale egzaminatorzy na pewno przeczytają cały konspekt.

Jak każda praca pisemna, konspekt powinien być czytelny. Dlatego nie stosuj czcionki mniejszej niż 10 punktów. Z kolei zbyt duża czcionka sprawi, że praca rozrośnie się nadmiernie – konspekt rozpisany na kilku stronach przestanie być czytelny i schematyczny, trudniej będzie się z nim zapoznać. Nie stosuj czcionki większej niż 14 punktów. Preferowana wielkość dla głównego tekstu to 11 lub 12 punktów. Praca powinna być staranna: nie zmieniaj wielkości lub kroju czcionki w połowie konspektu. Jednak rozmiar czcionki może się nieznacznie zmieniać w zależności od fragmentu tekstu – na przykład w celu wyróżnienia tytułu. Możesz zastosować nieco większą czcionkę dla tytułu pracy czy głównych punktów konspektu (12–14 punktów), a mniejszą dla podpunktów (11–12 punktów).

Nie ma obowiązku przygotowania wydruku komputerowego konspektu – możesz napisać pracę odręcznie. W takim przypadku musisz bardzo postarać się o czytelność i staranność, tak żeby komisja egzaminacyjna nie miała problemów z odczytaniem treści.

Jeśli będziesz pisać konspekt na komputerze, wybierz czytelny i prosty krój pisma, bez udziwnień i ozdobników. Dobrze, jeśli jest to font popularny – taki, który wyświetli się prawidłowo na każdym komputerze, niezależnie od oprogramowania, i który będzie posiadał polskie znaki.

Poniżej umieściliśmy fragmenty tekstu napisane różnymi krojami pisma. Który wydaje Ci się czytelny? Który chętniej przeczytasz? Porównaj czytelność i klarowność tekstów:

Dawne i współczesne teorie na temat dużej liczby autoportretów w twórczości Rembrandta:

- a. wizja romantyczna – malarz rejestrujący i uważnie studiujący swoją twarz oraz przeżycia;
- b. wizja współczesna – świadoma produkcja stanowiąca element reklamy warsztatu i jego stylu;
- c. dawne i współczesne teorie na temat liczby malarskich, graficznych i rysunkowych wizerunków malarza.

Dawne i współczesne teorie na temat dużej liczby autoportretów w twórczości Rembrandta:

- a. wizja romantyczna – malarz rejestrujący i uważnie studiujący swoją twarz oraz przeżycia;
- b. wizja współczesna – świadoma produkcja stanowiąca element reklamy warsztatu i jego stylu;
- c. dawne i współczesne teorie na temat liczby malarskich, graficznych i rysunkowych wizerunków malarza.

Zalecamy czcionki: **Arial, Helvetica, Verdana**. Nie stosuj: **Comic Sans, Bradley Hand** czy **Herculanum itp.**

Unikaj pisania tylko wielkimi literami (z wciśniętym klawiszem „Caps Lock”).

To tak, jakbyś chciał krzyczeć na egzaminie, zamiast spokojnie mówić.

DAWNE I WSPÓŁCZESNE TEORIE NA TEMAT DUŻEJ LICZBY
AUTOPORTRETÓW W TWÓRCZOŚCI REMBRANDTA:

- a. WIZJA ROMANTYCZNA – MALARZ REJESTRUJĄCY I UWAŻNIE STUDIUJĄCY SWOJĄ TWARZ ORAZ PRZEŻYCIA
- b. WIZJA WSPÓŁCZESNA – ŚWIADOMA PRODUKCJA STANOWIĄCA ELEMENT REKLAMY WARSZTATU I JEGO STYLU.
- c. DAWNE I WSPÓŁCZESNE TEORIE NA TEMAT LICZBY MALARSKICH, GRAFICZNYCH I RYSUNKOWYCH WIZERUNKÓW MALARZA.

Zanim uznasz dzieło za skończone...

Koniecznik przeczytaj swój konspekt, zanim przekażesz go dalej. Warto przeczytać pracę już po wydrukowaniu – łatwiej wtedy wyłapać błędy, literówki, powtórzenia, brak polskich znaków, tzw. „sieroty” (spójniki wiszące na końcu linii, które należy przenieść do kolejnej) czy podwójne spacje. Do częstych błędów typograficznych należą: wstawianie spacji między tekstem a znakiem interpunkcyjnym (kropką, przecinkiem, cudzysłowem lub nawiasem), stosowanie znaku cała "..." zamiast cudzysłowu „...”. Zwróć uwagę na poprawne zapisywanie dat: 13.05.1990, 13.5.1990, 13 V 1990, 13 maja 1990.

Dobrą praktyką jest przeczytanie pracy jakiś czas lub przynajmniej następnego dnia po napisaniu – łatwiej wtedy ocenić jej wartość świeżym okiem i wyłapać ewentualne błędy.

Bibliografia

W drugiej części konspektu przedstaw pełną, szczegółową literaturę przedmiotu, czyli opracowania dotyczące wybranego tematu wykorzystane przez Ciebie do przygotowania wypowiedzi. Pamiętaj o podaniu wszystkich źródeł: mogą to być książki, artykuły, strony internetowe, filmy czy dokumenty dźwiękowe. Wybierz zasadę zapisu bibliograficznego i stosuj ją konsekwentnie w całej bibliografii.

Jeśli korzystasz ze stron internetowych i umieszczasz je w literaturze przedmiotu, dokładnie sprawdź ich zawartość i bądź ostrożny w ich doborze, unikaj niesprawdzonych źródeł internetowych. Internet stanowi ważne i bogate źródło wiedzy, lecz niejedyne. Nie jest dobrze powoływać się w większości na strony internetowe, chyba że specyfika Twojego tematu tego wymaga. Za pośrednictwem internetu można znaleźć odsyłacze do wielu książek (także zagranicznych i niedostępnych w polskich bibliotekach). Czy znasz wyszukiwarkę books.google.pl? Znasz internetowe katalogi bibliotek w swoim mieście? Zachęcamy do takiego wykorzystania internetowych poszukiwań!

Pamiętaj, żeby wykonać dokładny opis bibliograficzny materiału z internetu. Nie wystarczy adres www, konieczne jest imię i nazwisko autora, tytuł, wydanie (wersja, data aktualizacji).

W przypadku opisu bibliograficznego filmu podaj jego tytuł, imię i nazwisko reżysera, miejsce i rok produkcji.

Jak wykonać klasyczny poprawny opis bibliograficzny?

Zastanów się, które z przykładowych publikacji mogłyby się przydać do realizacji tematu „Autoportrety Rembrandta”.

Książka

inicjał (inicjały) imienia i nazwisko autora

dokładny tytuł książki (kursywą)

miejsce wydania

rok wydania

Ch. Vogelaar, G. Korevaar, *Rembrandt's Mother: Myth and Reality*. Katalog wystawy, Stedelijk Muséum De Lakenhal Leiden, Zwolle 2006.

J. Białostocki, *Sztuka cenniejsza niż złoto*, Warszawa 2001.

J.A. Chrościcki, *Pompa funebris. Z dziejów kultury staropolskiej*, Warszawa 1974.

E. Gombrich, *O sztuce*, Warszawa 1997.

A. Miłobędzki, *Zarys dziejów architektury w Polsce*, Warszawa 1979.

Artykuł lub rozdział w pracy zbiorowej:

inicjał (inicjały) imienia i nazwisko autora

tytuł artykułu (kursywą)

tytuł książki (kursywą)

redakcja

miejsce wydania

rok wydania

strony, na których jest artykuł

E. van de Wetering, *The multiple functions of Rembrandt's self portraits*, [w:] *Rembrandt by himself*. Katalog wystawy, The National Gallery, London - Mauritshuis Den Haag, red. Ch. White, Q. Buvelot., Londyn 1999, s. 8-37.

M. Karpowicz, *Mecenat artystyczny w Polsce nowożytnej (1500–1764)*,
[w:] *Z dziejów mecenatu kulturalnego w Polsce*, red. J. Kostecki, Warszawa 1999,
s. 91–122.

Artykuł w czasopiśmie

inicjał (inicjały) imienia i nazwisko autora

tytuł artykułu (kursywą)

tytuł czasopisma (każde słowo rozpoczynamy wielką literą) w cudzysłowie

rocznik

rok wydania

numer

strony, na których jest artykuł

A. Ziemia, *Nowa wizja osobowości i twórczości Rembrandta: dwie wystawy roku rembrandtowskiego (i jeden obraz polski)*, „Rocznik Historii Sztuki”, 33: 2008,
s. 29-44.

T.J. Frazik, *Wielki ołtarz kościoła parafialnego w Łańcucie – zaginione dzieło Tylmana z Gameren*, „Biuletyn Historii Sztuki”, 33: 1971, nr 1, s. 91–93.

Strona internetowa

inicjał (inicjały) imienia i nazwisko autora

tytuł artykułu (kursywą)

miejsce publikacji

instytucja sprawcza

data publikacji

[dostęp: data dostępu]

dostępny w internecie: adres strony internetowej (URL)

data aktualizacji lub data ostatniej wizyty na stronie

L. Nader, *Sztuka konceptualna w Polsce* [online], Warszawa, Instytut Adama Mickiewicza, aktualizacja 20.11.2007 [dostęp: 26.11.2016], dostępny w internecie: <http://culture.pl/pl/artykul/sztuka-konceptualna-w-polsce>.

Twój temat własny jest Twoim tematem – nie kopiuj, nie przepisuj

Pamiętaj, że na każdym etapie Olimpiady Artystycznej chcemy ocenić **Twoją** wiedzę, **Twoją** pracę i **Twoje** przygotowanie. Kopiowanie cudzej pracy dyskwalifikuje Twoją jako niesamodzielną. Skopiowanie cudzego utworu lub jego części wraz z przypisaniem sobie autorstwa to plagiat. Nie kopiuj więc innych prac, nie wklejaj do konspektu fragmentów odnalezionych w internecie i nie przepisuj zdań z książek. Nawet gdyby idealnie pasowały do tego, co chcesz wyrazić.

To jest Twoja praca, więc to Ty najlepiej będziesz umiał formułować zdania i wnioski. Nie możemy się doczekać, aż się z nami nimi podzielisz!

Powodzenia!

Autor: Joanna Kacperczyk